

Innehåll

Tidslinje över svensk jihadism	7
Begrepp som förekommer i boken	14
Prolog	18
Många har blundat	20
”Så länge ni inte slutar ert krig mot islam...”	29
Den potentiella terroristen	42
”Al-Qaida i norra Europa”	64
Jessicas man blev självmordsbombare	89
Al-Shabaabs svenska nätverk	118
Jihadismen har grott i Göteborgs förorter	140
Levande måltavla	151
Jihadtränaren	168
Finansiärerna	180
Resan mot Jyllands-Posten	199
”Det är ett religiöst krig bröder!”	222
”Den som har mycket synder, han ska till jihad!”	233
18-årige Bilal kom aldrig hem igen	243
”Jag offrade ett lamm så att hans själ får frid”	251
Extremister rekryterar genom dawahrörelsen	256
Gävle, Örebro och Eskilstuna	260
”Du kanske är intresserad av Greklandssemester?”	267
”Det är mycket roligare att döda en människa”	274
Missnöjet löper som en röd tråd	280
En boll är i rullning	289

Tidslinje över svensk jihadism

1995 Den algeriska terrororganisationen GIA (Groupe Islamique Armé) knyts till en liten men hårdför muslimsk församling i Brandbergen söder om Stockholm. Bland annat ges GIA:s nyhetsbrev ut av personer inom församlingen.

1996 Två GIA-anhängare grips av Säpo, misstänkta för att genom Brandbergenförsamlingen ha fått order om att döda en meningsmotståndare. Männen frias senare.

1996–2001 Ett flertal svenska medborgare åker till Afghanistan för att delta i träningsläger hos terrororganisationen al-Qaida i Afghanistan. Bland dessa återfinns en av de friade GIA-anhängarna ovan.

1999 Den 33-årige svenske medborgaren Oussama Kassir, som också haft kontakt med Brandbergenförsamlingen, åker till Oregon i USA för att upprätta ett träningsläger för jihadister.

2001 Svensk-algeriske medborgaren Mehdi Ghezali grips i Pakistan och förs av USA till Guantánamobasen på Kuba. Han släpps fri 2004 utan att ha anklagats för något brott.

2003 Oussama Kassir grips av Säpo, misstänkt för att ha planerat terroristbrott. Döms senare för grovt vapenbrott.

2004 Fyra män häktas, misstänkta för att ha skickat pengar till den terrorstämplade organisationen Ansar al-Islam i Irak. Två av männen släpps så småningom av åklagaren medan två andra – irakierna Ali Berzengi, 29, och Ferman Abdullah, 25 – döms till fängelse för förberedelse till terroristbrott.

2005 18-årige Mirsad Bektasevic från Kungälv försöker tillsammans med andra starta en terrorcell under namnet ”al-Qaida i Norra Europa”. Bektasevic grips i Bosnien, sedan han köpt in stora mängder vapen och sprängmedel. År 2007 döms han till åtta års fängelse för terroristbrott.

2006 Tre män åtalas för terroristbrott efter ett brandattentat mot en irakisk vallokal i Kista. En av männen frias, medan de andra två döms i hovrätten för försök respektive stämpling till mordbrand.

2006 En av de tongivande medlemmarna i Brandbergenförsamlingen, svensk-marockanen Mohammed Moummou, 41, sätts upp på FN:s sanktionslista över personer med koppling till al-Qaida.

2006 En 54-årig man, både svensk och marockansk medborgare, grips i Marocko och döms till tre års fängelse för terroristbrott. I Marocko ska han, enligt uppgift, ha blivit utfrågad av polisen om personer vid moskén i Brandbergen.

2007 Två personer grips i en lägenhet i Märsta norr om Stockholm och utlämnas till Tyskland, där de misstänks för terrorism. En av de gripna, en 25-årig marockansk medborgare, anklagas av tyska myndigheter för att bland annat samarbeta med en syrisk al-Qaidagrupp.

2007 26-årige Munir Awad från Halmstad grips tillsammans med sin fru av kenyansk militär och anklagas för samröre med islamistmilisen i Somalia. Paret släpps efter ett par månader.

2008 Tre personer anhålls, misstänkta för att ha skickat pengar till den islamistiska rörelsen al-Shabaab i Somalia. Förundersökningen läggs ner.

2008 Mohammed Moummou från Brandbergenförsamlingen utlöser ett självmordsbälte när amerikansk militär ska gripa honom i ett hus i Irak. Enligt USA var Moummou al-Qaidas näst högste ledare i landet.

2009 Ordföranden i stiftelsen al-Aqsa spannmål i Malmö åtalas för att ha finansierat den terrorstämplade organisationen Hamas. Frias i såväl tingsrätt som hovrätt.

2009 Oussama Kassir från Stockholm döms i USA till livstids fängelse för terroristbrott.

2009 Munir Awad grips i Pakistan tillsammans med sin fru och ex-Guantánamofångnen Mehdi Ghezali. De anklagas för att ha tagit sig in i landet utan giltigt inresetillstånd och befaras vara på väg till en lokal terrorledare. De släpps efter några veckor.

2010 Två unga män, en från Göteborg och en från Stockholm, åtalas för stämpling till terroristbrott genom påstådda terrorplaner i Somalia. De frias i hovrätten och får ett stort skadestånd av staten.

2010 En annan av medlemmarna i Brandbergenförsamlingen, den 36-årige svenske medborgaren Makram, spränger sig själv till döds i en poliskontroll i staden Mosul i Irak.

2010 Svensk-irakiern Taimour Abdulwahab, 29, spränger en bil och kort därefter sig själv i centrala Stockholm. Självmordsdådet, som syftar till att döda flera människor, tar bara gärningsmannens liv.

2010 Fyra personer från Sverige, däribland den nu 29-årige Munir Awad, grips i Köpenhamn för att ha planerat ett attentat mot tidningen Jyllands-Posten.

2011 Tre män i Göteborg, två 26-åringar och en 24-åring, grips och åtalas för att ha förberett mord på konstnären Lars Vilks. Såväl tingsrätt som hovrätt underkänner åtalet.

2012 Fyra personer från Sverige, Munir Awad, Sahbi Zalouti, Mounir Dhahri och Abdalla Aboelazm, döms i Köpenhamn till tolv års fängelse vardera för terrorbrott efter att ha planerat ett attentat mot tidningen Jyllands-Posten.

2012 Den 38-årige svenske medborgaren Mohamed Ibrahim Ahmed åtalas för terrorbrott i en federal domstol i New York, anklagad för att ha hjälpt al-Shabaab finansiellt och genomgått träning hos den terrorstämplade organisationen. Han erkänner sig skyldig och 2013 döms han till nio års fängelse.

2012 De två svenska medborgarna Ali Yasin Ahmed och Mohamed Yusuf grips i den östafrikanska staten Djibouti när de är på väg till Jemen. De anklagas för att ha stöttat den somaliska terrorgruppen al-Shabaab, och flygs till USA. Under utredningen framkommer det att Mohamed Yusuf är den maskerade person som hotar konstnären Lars Vilks till livet i en propagandafilm för al-Shabaab från november 2010.

2012 Den första svenska rekryteringsfilmen för jihad i Syrien publiceras den 21 november 2012 på Youtube av en grupp som kallar sig för Svenska Mujahedeen Fi Ash-Sham. I videon talar en maskerad person som senare visade sig heta Mohamed al-Hasan och vara från Göteborg.

2013 Enligt Säkerhetspolisen har nu minst 30 personer från Sverige rest sedan 2012 för att ansluta sig till al-Qaidainspirerade grupper i Syrien och Irak.

2014 Den svenske medborgaren Bherlin Gildo grips av antiterroriststyrkor på Heathrows flygplats i London under en mellanlandning på väg till Filippinerna. Han anklagas för terrorbrott enligt brittisk lagstiftning, bland annat för att han ska ha deltagit i ett träningsläger i Syrien och för att inneha propaganda för jihad. Gildo var en av de första svenskarna som reste för jihad till Syrien. I juni 2015 lägger dock den brittiske åklagaren ner fallet, bland annat efter uppgifter om att brittisk underrättelsetjänst kan ha gett stöd till samma grupp som Gildo tillhörde.

2014 Enligt Säkerhetspolisen har nu minst 80 personer från Sverige rest sedan 2012 för att ansluta till al-Qaidainspirerade grupper i Syrien och Irak.

2015 I juni griper Säkerhetspolisen en 45-årig man i Örebro, misstänkt bland annat för att ha rekryterat personer till Islamiska staten. Den gripne har varit verksam som imam i Örebro och Eskilstuna. I september lägger dock åklagaren ner fallet med motiveringen att brott inte kan styrkas.

2015 I juni griper Säkerhetspolisen en 43-årig man i Stockholm, misstänkt för att ha utbildat i terrorism. Mannen ska genom chattar ha instruerat sin son, som tillhörde en jihadistgrupp i Syrien, om hur man tillverkar en sprängladdning. Åtal hade ännu inte väckts i maj 2016.

2015 I juli griper Säkerhetspolisen Al Amin Sultan och Hassan al-Mandlawi i Göteborg, misstänkta för terrorbrott genom mord i Syrien. En tredje person, Yasser Sadek, anhålls i sin frånvaro för medhjälp till samma brott.

2015 Enligt Säkerhetspolisen har nu minst 286 personer från Sverige rest sedan 2012 för att ansluta till al-Qaidainspirerade grupper i Syrien och Irak.

2015 Den svenske medborgaren Abdulkadir Mumin, tidigare bosatt i bland annat Göteborg men sedan flera år hög ledare inom al-Shabaab, svär i en videofilm trohet till Islamiska staten.

2015 Den 18 november höjer Säpo hotnivån för terrorism riktad mot Sverige från en trea till en fyra på den femgradiga skalan. En fyra innebär ”högt hot”. Några dagar tidigare har Paris drabbats av ett stort attentat, där 130 människor föll offer för terrorister från Islamiska staten. Samtidigt som den svenska hotnivån höjs meddelar Säpo att man letar efter en person med koppling till IS som ska ha rest in i Sverige för att utföra ett terrorattentat. En dag senare grips den eftersökte personen, men han släpps fri efter några dagar och inga misstankar kvarstår mot honom.

2015 I december dömer Göteborgs tingsrätt Al Amin Sultan och Hassan al-Mandlawi till livstids fängelse för terrorbrott, genom mord i Syrien. Domen fastställs senare i hovrätten.

2016 Ali Yasin Ahmed och Mohamed Yusuf döms i USA till elva års fängelse vardera för att ha stöttat den somaliska terrorgruppen al-Shabaab.

2016 Ytterligare tre göteborgare som stridit i Syrien häktas i sin frånvaro för medhjälp till terrorbrott, i samma mål där Al Amin Sultan och Hassan al-Mandlawi dömts och Yasser Sadek är häktad i sin frånvaro. De tre är Abdeljalil Joumane, Alaa Yasin och Taha Shade. Det finns dock uppgifter om att de tre ska vara döda.

2016 Den tidigare terrordömde Mirsad Bektasevic från Kungälv grips i Grekland i januari tillsammans med en 19-årig man. De två misstänks för att ha varit på väg att ansluta till en jihadistgrupp i Syrien.

2016 Den 2 mars sänker Säpo hotnivån för terrorism till den tidigare nivån, en trea på den femgradiga skalan (”förhöjt hot”). I ett pressmeddelande skriver Säpo att Sverige bedöms vara ”ett legitimt men inte prioriterat mål” för terrorattentat från våldsbejakande islamister.

2016 Under en insats i Bryssel i mars mot en lägenhet med misstänkta terrorister dödar polisen 35-årige Mohamed Aziz Belkaid. Han har tidigare bott flera år i Sverige. Belgisk polis misstänker att han hjälpt till vid terrorattentaten i Paris i november 2015, och har också kopplingar till de terrorister som efter polisinsatsen mördar över 30 människor vid två attentat i Bryssel den 22 mars. Efter attentaten i Bryssel griper polisen en annan medlem av terrorcellen med svensk koppling, 23-årige Osama Krayem från Malmö.

2016 Den 20-årige lärarstudenten Aydin Sevinç från Stockholm döms i tingsrätten till fem års fängelse för förberedelse till terrorbrott. Han ska ha försökt att tillverka en självmordsbomb avsedd för Sverige. Han ska också ha försökt att ansluta till Islamiska staten i Syrien.

Begrepp som förekommer i boken

Alhamdulillah – lov och pris ske Gud.

Al-Qaida (basen) – islamistisk nätverksorganisation som gjort sig skyldig till ett flertal större terrorattentat. Organisationen uttalade mål är ett islamskt kalifat över hela den muslimska världen, och har som en del i den kampen förklarat krig mot ”judar och korsfarare”. I maj 2011 dödades organisationens ledare Usama bin Ladin av en amerikansk elitstyrka. Därefter har organisationens andreman Ayman al-Zawahiri tagit över ledarskapet.

Al-Shabaab (ungdomarna) – islamistisk milisgrupp i Somalia som är terrorstämplad av flera länder. Sedan 2012 är al-Shabaab formellt en del av al-Qaida.

Al-wala wal-bara – en salafistisk doktrin som syftar på att man ska älska det Gud älskar och hata det Gud hatar. Det innebär också att man inte kan ha icke-muslimer som vänner.

Amir/emir - befälhavare

Ansar al-Islam (islams anhängare) – en till al-Qaida närstående organisation som framförallt verkade i norra Irak där man ville införa ett strängt islamistiskt styre. Organisationen har genomfört åtskilliga attacker mot såväl civila som militära mål. I augusti 2014 blev Ansar al-Islam en del av Islamiska staten.

Aqidah, aqeedah – tro.

Bismillah – i Guds namn.

Daesh – ett nedsättande namn för Islamiska staten. Det är en förkortning av det arabiska namnet för Islamiska staten i Irak och Levanten, men

liknar också det arabiska ordet för ”krossa” eller ”trampa”.

Dawah – att kalla till islam. ”Att göra dawah” är att missionera för islam.

Fisabilillah – för Guds skull (jihad fisabilillah – att strida för Gud)

GIA, Groupe Islamique Armé (Väpnade islamiska gruppen), islamistisk rörelse som har utfört en lång rad våldsdåd, attentat och mord, framförallt i Algeriet men också i Frankrike. Organisationen har samarbetat med al-Qaida. GIA var aktivt fram till mitten av 2000-talet.

Hadith – en nedtecknad berättelse om vad profeten Muhammed sagt eller gjort.

Hijra – att emigrera till ett muslimskt land. Ofta åberopas ”hijra” i betydelsen att resa för att bosätta sig i ”Islamiska staten”.

Inshallah (Insha 'Allah) – om Gud vill (läggs ofta till i slutet av ett önskemål).

IS – Islamiska staten. Terrororganisation som brutit sig ur al-Qaida. Islamiska staten är det nya och förkortade namn som ISIS (se nedan) antog efter utropandet av ett ”kalifat” i delar av Irak och Syrien i juni 2014.

ISI – Islamiska staten i Irak, en paraplyorganisation som samlade flera väpnade grupper i Irak. Föregångaren till ISIS och dagens Islamiska staten.

ISIS/ISIL – Islamiska staten i Irak och Syrien/Levanten. Det namn som ISI antog efter att ha gett sig in i Syrienkriget 2013.

Islamism – uppfattningen att islam är en allomfattande ideologi som inte bara rör den enskildes andliga liv utan även politiska, sociala och ekonomiska delar av samhällssystemet. Bland grupper och partier som brukar betecknas som ”islamistiska” finns såväl militanta extremrörelser som fredliga, mer demokratiskt sinnade partier.

Jabhat al-Nusra – al-Qaidas officiella gren i Syrien. Kallas även för Nusrafronten.

Jaish al-Muhajireen wal-Ansar (ung. Främlingarnas armé) – en jihadistgrupp som bildades våren 2013 i Syrien genom sammanslagning av Kataib al-Muhajireen (se nedan) och ytterligare ett par grupper. Jaish al-Muhajireen wal-Ansar är terrorstämplad av FN. Gruppen leddes en tid av den georgiske medborgaren Tarkhan Batirashvili, även kallad ”Abu Omar al-Shishani”. Han blev senare hög befälhavare inom Isla-

miska staten, och tog vid övergången med sig många svenskar från Jaish al-Muhajireen wal-Ansar.

Jihad – i islamiskt språkbruk betyder ordet ”strävan” eller ”andlig kamp”, något som enligt Koranen är en plikt för muslimer. Det är även benämning på krig som anses legitimt att föra. Inom våldsbejakande islamistiska kretsar är det den senare betydelsen som brukar avses.

Jihadist – benämning på person som utkämpar ”heligt krig”, jihad.

Kafir – benämning på en otrogen, en icke-muslim.

Kalifat – muslimskt rike som styrs av en kalif.

Kataib al-Muhajireen – en jihadistgrupp som bildades i Syrien sommaren 2012, med många svenskar och andra utländska jihadister. Var kopplad till al-Qaidas gren i Syrien, Jabhat al-Nusra. Kom senare att ingå i Jaish al-Muhajireen wal-Ansar.

Lashkar-e-Taiba (de rättfärdigas här) – en av FN terrorstämplad organisation som kämpar för att få ett enat Kashmir under pakistanskt styre. Antas ha flera tusen medlemmar. Låg bakom terrordåden i den indiska staden Mumbai 2008, som krävde mer än 160 människoliv.

Martyrskap – att offra livet för sin gudstro. Inom islam finns, liksom inom kristendomen, en uppfattning om att detta är en direkt väg till paradiset. Den som dött i jihad kallas shahid.

Mujahid (plural, mujahideen) – synonym till jihadist, person som utkämpar ”heligt krig”.

Radikalisering – process som leder till att en person eller grupp stödjer eller utövar ideologiskt motiverat våld för att främja en sak.

Salafism – benämning på en bokstavstrogen riktning inom sunni-islam, vars företrädare vill återgå till islams grundläggande källor. Salafismen innehåller olika inriktningar, där den ideologi som exempelvis al-Qaida står för brukar kallas salaf-jihadism eller jihad-salafism. De flesta salafister förespråkar dock inte våld.

Sham – Storsyrien.

Shejk – titel i arabvärlden som ges till en man av viss betydelse. Används bland annat för islamiska ledare.

Svenska Mujahedeen Fi Ash-Sham – namnet som en grupp svenska jihadister i Syrien använde när de i november 2012 publicerade den första rekryteringsfilmen på svenska för jihad i Syrien.

Takfir – att förklara en person eller grupp som ansetts vara muslimsk för otrogen/icke-muslim.

Taliban (ung. student) – anhängare av den afghanska talibanrörelsen, en religiös och militär rörelse som står för en mycket konservativ tolkning av islam. Talibanerna har haft nära samarbete med al-Qaida.

Tawhid, tawheed – tron på en odelbar Gud, monoteism.

Umma – den världsvida muslimska gemenskapen.

Våldsbejakande islamistisk extremism – verksamhet som motiveras av islamistiska argument och som ytterst syftar till att med våld eller hot om våld förändra ett samhälle i odemokratisk riktning.

Wahhabism – den dominerande religiösa inriktningen i bland annat Saudiarabien. Wahhabismen är en del av den salafistiska rörelsen.

Wallahi – jag svär vid Gud.

Waziristan – klanstyrt bergsområde i nordvästra Pakistan som gränsar till Afghanistan. Har efter 11 september-attentaten blivit tillhåll för grupper och personer inom al-Qaidanätverket. I området finns ett antal mobila träningsläger för militanta jihadister.

Prolog

FÖR ATT DÖLJA ANSIKTET har mannen virat en svart sjal runt hela huvudet. Hängande över magen bär han ett automatvapen. I handen håller han en plastpåse, och i påsen finns en bunt sedlar. Han tittar rakt in i kameran när han på bruten svenska säger:

– Jag nämnde till er att jag ska visa... jag ska, inshallah, få lukta på broder Abu Ahmads blod inshallah, mysk. Och här har vi hans påse, jag fick den precis av hans lillebrorsa. Wallahi, bröderna här och till och med dom som jobbar här som inte är mujahedeen, de luktade på den här och dom blev helt förvånade. Vi hade inte ens öppnat påsen och vi kände wallahi jag känner rosor, wallahi jag känner rosor, blommor, det luktar bättre än mysk, wallahi!

Och så plockar han fram pengarna ur påsen och visar dem för kameran.

– Det finns blod på dem fortfarande, säger han.

– Lukta på dem! uppmanar mannen som filmar.

– Jag ska lukta inshallah! svarar jihadisten och vänder sig bort samtidigt som han lyfter på ansiktsjalen och luktar.

– Wallahi jag skojar inte, utbrister han sedan.

– Det är bland det godaste jag nånsin har luktat på i hela mitt liv, wallahi, wallahi! Bröder ni missar, wallahi, kom hit till ard al sham, wallahi, kom hit! Kom hit, ni missar, wallahi!

Slut på filmen.

Jag hittade det korta klippet på en sluten Facebooksida för svenska jihadister sent på hösten 2013. Filmen var en del i den rekrytering av svenska jihadister som pågår på nätet. Här använde man sig av en religiös myt om att krop-

pen efter en stupad martyr förblir intakt och får en behaglig doft av mysk.¹

Ett par månader senare hade de blodiga sedlarna transporterats från Syrien till Göteborg. Jag såg hur nyheten om sedlarnas ankomst spreds bland svenska jihadistisympatisörer på sociala medier. Många ville få en chans att själva lukta på sedlarna, och den man som hade hand om dem skrev att han skulle ta med sedlarna till nästa fredagsbön för att ge så många som möjligt chansen att känna doften av den dödes blod.

”Låt den nå sthlm och norra sverige”, skrev en person på Facebook. ”jag bor i gbg jag hade jätte mycket velat se på det eller lukta om det finns möjligheter för det”, skrev en annan. Och myten om att en stupad martyrs kropp luktar mysk underhölls flitigt. En göteborgare som fått lukta på blodet skrev:

”Det har gått ca 2 månader och det luktar godare än misk har aldrig luktat på nått lika gott och det är bara en del av pengarna inte allt.”

En annan man skrev:

”Jag tror mina bröder men detta som material stärker vårans uppfattning att i syrien är det jihad som pågår.”

Under mitt arbete med att utforska den svenska jihadistiska miljön kommer de blodiga sedlarna från den döde svensken att korsa min väg.

En dag har jag oväntat påsen med sedlarna framför mig.

Med viss tvekan öppnar jag den och luktar.

Och mycket riktigt, från plastpåsen kommer en stark doft av mysk.

1. http://www.irfi.org/articles2/articles_3151_3200/miracles%20of%20the%20martyrshtml.htm

Många har blundat

KLOCKAN 21.20 PÅ FREDAGSKVÄLLEN den 13 november 2015 inledde terroristerna från Islamiska staten, IS, sitt urskillningslösa dödande. Attackerna var koordinerade och ägde rum nästan samtidigt på sex olika platser i den franska huvudstaden Paris. Med automatvapen och självmordsbomber dödade gärningsmännen under ett par timmar 130 personer och skadade över 300, alla oskyldiga människor som råkade befinna sig på olika restauranger, kaféer och i en konsertlokal. Sedan sprängde sig sju av terroristerna till döds med självmordsbälten, medan en åttonde dödades av polis.

Terrorn i Paris kom dessvärre inte som någon större överraskning. Sedan några år har Europas säkerhetstjänster fruktat attentat av den här typen, storskaliga operationer med syftet att orsaka så mycket död och lidande bland civila som möjligt, och lyckats avvärja ett antal terrorplaner. Den europeiska polismyndigheten Europol bedömde efter Parisattentaten att de och andra händelser, som attentatet mot det ryska passagerarplanet över Sinai i Egypten i oktober 2015, visar på en förändring i Islamiska statens strategi att slå till mer globalt än tidigare.² Den teorin fick ytterligare stöd den 22 mars 2016, då terrorister från samma cell som utförde attentaten i Paris dödade över 30 människor i två koordinerade attacker på flygplatsen och i tunnelbanan i Belgiens huvudstad Bryssel.

Terrorcellens befälhavare kan ha varit Mohamed Belkaid, som bodde flera år i Sverige innan han anslöt till Islamiska staten i Syrien. Belkaid sköts ihjäl av belgisk polis i mars 2016, några dagar före attentaten i Bryssel.³

2. Changes in modus operandi of Islamic State terrorist attacks, Europol, 2016.

3. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/cnn-mohamed-belkaid-kan-ha-styrt-bada-terrordaden/>